

2016

raadsvoorstel

Afdeling:	Burgemeester en Wethouders	Leiderdorp,	25 januari 2016
Onderwerp:	Maatschappelijke participatie en integratie vergunninghouders	Aan de raad.	

Beslispunten

1. De toename van de algemene uitkering met € 324.000,- ten behoeve van de dekking van de kosten voor de uitvoering van sociale diensttaken per extra uitkeringsgerechtigde als gevolg van de verhoogde instroom van vergunninghouders toe te voegen aan programma 2A.
2. Een totaalbedrag van € 168.000,- uit reserve Sociaal Beleid beschikbaar te stellen voor de nieuwe aanpak van maatschappelijke participatie en integratie van vergunninghouders in 2016 t/m medio 2018 en toe te voegen aan programma 2 A.
3. De (meerjarige) begrotingswijziging zoals hieronder weergegeven vast te stellen.

1 Inleiding

1.a In het kort

De afgelopen jaren hebben geleerd dat de integratie van vergunninghouders moeizaam verloopt. In de huidige situatie maakt de vergunninghouder de stap naar de arbeidsmarkt meestal pas nadat hij het inburgeringstraject heeft voltooid. Er is dan veel kostbare tijd verloren gegaan. Toegelaten vluchtelingen blijven vaak lang in de bijstand en zijn te weinig actief. Met de aanhoudend hoge instroom van vluchtelingen neemt de omvang van het probleem alleen maar toe. Met een nieuwe intensieve aanpak willen we het tij keren en een snellere integratie van de vluchteling in de samenleving realiseren.

Versnelde aanpak

De gemeente wil hierin verandering brengen met een werkwijze die nu al wordt toegepast in het Project JA en het Project JA-plus. Project JA behaalt goede resultaten bij de bestrijding van jeugdwerkloosheid. In Project JA plus worden re-integratie en onderwijs Nederlands als Tweede taal geïntegreerd aangeboden aan uitkeringsgerechtigden ouder dan 27 jaar. In de memo 'Aanpak maatschappelijke participatie en integratie vergunninghouders' (Z/16/024682/47493) wordt de nieuwe werkwijze nader toegelicht.

Aantallen

2016

raadsvoorstel

De verwachting is dat in de periode van 2016 t/m de eerste helft van 2018 120 vergunninghouders een traject volgen volgens de nieuwe aanpak. De nieuwe werkwijze geldt zowel voor vergunninghouders die al langer in Leiderdorp zijn en nog van een uitkering leven als voor nieuwe vergunninghouders.

1.b Voorgeschiedenis

Er is binnen de Leidse regio een taskforce ingesteld die als opdracht heeft gekregen om met creatieve, innovatie en onconventionele voorstellen te komen voor huisvesting. Ook is hun gevraagd te komen met voorstellen voor een soepel verloop van overige aspecten die komen kijken bij het huisvesten van vergunninghouders, zoals onderwijs, taal, werk & inkomen, inburgering en integratie. De nieuwe aanpak ter bevordering van maatschappelijke integratie en participatie van vergunninghouders is hier een product van.

1.c Samenhang beleidsvelden

Dit voorstel hangt samen met andere beleidsterreinen in het sociaal domein: inburgering, onderwijs, jeugdhulp, gezondheidszorg en ggz, vrijwilligerswerk, sport en bewegen, kunst en cultuur et cetera.

2 Beoogd effect

Het bevorderen van maatschappelijke participatie en integratie van vergunninghouders.

3 Argumenten*1.1 De gemeenteraad is het bevoegde orgaan.*

Het is de bevoegdheid van de gemeenteraad om financiële en inhoudelijke kaders vast te stellen, waaraan het college uitvoering geeft.

1.2 Binnen de huidige begroting is geen dekking voor dit project.

Om de nieuwe aanpak ter bevordering van maatschappelijke participatie en integratie van vergunninghouders uit te voeren zal budget beschikbaar moeten worden gesteld vanuit de algemene middelen. Op het moment dat financiering van de nieuwe aanpak uit het huidige budget moet komen, betekent dit dat vrijwel niemand anders dan de vergunninghouders een traject zou kunnen volgen.

1.3 De huidige werkwijze is niet langer houdbaar.

Toegelaten vluchtelingen blijven vaak lang in de bijstand en zijn te weinig actief. De arbeidsparticipatie is laag. Veel statushouders hebben een ongunstige arbeidsmarktpositie en lopen de achterstand op andere groepen heel langzaam in. Na een verblijf van twee jaar in Nederland heeft slechts een kwart van de asielmigranten een betaalde baan van meer dan acht uur per week. En na vijf jaar heeft de helft van de asielmigranten een baan van

2016

raadsvoorstel

meer dan acht uur per week.¹ Er is grote kans op armoede. Bovendien is er ook vaak sprake van schuldenproblematiek. Met de aanhoudend hoge instroom van vluchtelingen neemt de omvang van het probleem toe. Willen we het tij keren en de maatschappelijke integratie en participatie van vergunninghouders in de samenleving bevorderen, dan moeten we een adequate aanpak hanteren.

1.4 De nieuwe aanpak is in lijn met het advies van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR).

Onderzoek van de WRR leidt tot de waarneming dat er geen tijd te verliezen is met het bespoedigen van de integratie van statushouders. Er worden een aantal aanbevelingen gedaan om dit te bespoedigen. De WRR pleit in haar rapport o.a. voor een parallelle aanpak van leren van de taal, arbeidstoeleiding en huisvesting. De werkwijze die voorligt is in lijn met de aanbevelingen van de WRR.

4 Kanttekeningen/Risico-inventarisatie

1.1 De dekking is gebaseerd op middelen die we verwachten te ontvangen in het gemeentefonds.

In de algemene uitkering ontvangen wij € 3.600,- per nieuwe uitkeringsgerechtigde voor de uitvoering van sociale diensttaken. Gezien het aantal vergunninghouders dat een uitkering zal aanvragen en dus een traject zal volgen conform de nieuwe aanpak gaan we er vanuit dat we voor de periode tot medio 2018 een totaalbedrag van € 492.000,- in de algemene uitkering ontvangen.

De Algemene Uitkering wordt op dit punt vastgesteld op basis van een gewogen gemiddelde van 3 jaar. Deze werkwijze houdt in dat in het eerste jaar dat de kosten zijn toegenomen door dit project feitelijk een tekort zal ontstaan ten opzichte van de begroting. Het laatste jaar van het project zal er een overschot ontstaan.

In het bestuursakkoord Verhoogde asielinstroom is afgesproken dat gemeenten tegemoet zullen worden gekomen in de (voor)financiering van de hogere kosten in de Participatiewet ten gevolge van de toename van de instroom van vergunninghouders. Dat betekent dat bij de Voorjaarsnota 2016 wordt bekeken hoeveel asielzoekers daadwerkelijk bijstand krijgen en dat de vergoeding die gemeenten hiervoor van het Rijk krijgen, hierop wordt aangepast. De doelgroep 'statushouders in de gemeente' zal deel uitmaken van de reguliere groep bijstandsgerechtigden en dus volledig meelopen op de grondslagen met betrekking tot de bijstand. In de voorjaarsnota zal verder worden gekeken wat de totale behoefte aan financiering voor het jaar 2016 en 2017 is. Tot die tijd is onzeker in welke omvang de middelen met betrekking tot het gemeentefonds daadwerkelijk beschikbaar komen.

2.1+3.1 Voorliggend voorstel hangt samen met het raadsvoorstel over de voortzetting van Project JA.

¹ Bron: Persbericht 'Van opvang naar integratie van asielmigranten' (16/12/2015) Wetenschappelijke raad voor Regeringsbeleid (WRR)

2016

raadsvoorstel

In beide voorstellen wordt budget aangevraagd voor extra begeleiding van een specifieke doelgroep. In beide voorstellen wordt voor de intensieve begeleiding extra budget aangevraagd. Het extra budget zorgt ervoor dat reguliere klanten geen negatieve gevolgen ondervinden van de projecten.

5 Duurzaamheid

n.v.t.

6 Communicatie en participatie

Over de aanpak wordt zowel binnen het gemeentelijk apparaat als naar de partners en inwoners breed gecommuniceerd.

7 Kosten, baten en dekking

De nieuwe aanpak kost per vergunninghouder € 4.100,-. Voor 120 vergunninghouders in de periode van 2016 t/m de eerste helft van 2018 komt dit neer op een totaalbedrag van € 492.000,-. Voor een deel komt de dekking uit de algemene uitkering. In de algemene uitkering wordt een vergoeding ontvangen van € 3.600,- per extra uitkeringsgerechtigde voor de uitvoering van sociale diensttaken. We gaan er vanuit dat tot halverwege 2018 circa 90 vergunninghouders een bijstandsuitkering aanvragen. Dit betekent dat we voor deze groep derhalve € 324.000,- in de algemene uitkering ontvangen voor de uitvoering van sociale diensttaken. Voor het resterende totaalbedrag van € 168.000,- wordt de raad voorgesteld middelen beschikbaar te stellen uit de reserve Sociaal Beleid. De reserve bevat voldoende middelen om dit te financieren (stand 31/12/2015 € 478.663,-).

Tegenover de voorgestelde onttrekking staat een verwacht overschot van Programma 2 Werk en Inkomen in 2015.

Programma	2016		2017		2018		2019	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Bedragen in € (+ = nadeel, -/ = voordeel)								
1 - Zorg, Welzijn, Jeugd en Onderwijs	-	-	-	-	-	-	-	-
2 - Werk en Inkomen	196.800	-	196.800	-	98.400	-	-	-
3 - Kunst, Cultuur en Sport	-	-	-	-	-	-	-	-
4 - Beheer openbare ruimte	-	-	-	-	-	-	-	-
5 - Ruimtelijk beleid	-	-	-	-	-	-	-	-
6 - Bestuur, Burgerzaken & Veiligheid	-	-	-	-	-	-	-	-
7 - Grondontwikkeling	-	-	-	-	-	-	-	-
Algemene Dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	196.800	-	196.800	-	98.400	-	-	-
Mutatie reserves	-	-67.200	-	-67.200	-	-33.600	-	-
Resultaat (dekking vanuit toename AU in totaal €324.000,-)	129.600		129.600		64.800		0	
	nadeel		nadeel		nadeel		neutraal	

8 Evaluatie

Om de resultaten goed te kunnen monitoren zullen de statushouders in het uitkeringensysteem herkenbaar worden vastgelegd als deelnemer aan de versnelde aanpak. Vanaf de Tweede bestuursrapportage 2016 zal worden gerapporteerd over de resultaten. Eind 2017 wordt de versnelde aanpak geëvalueerd. Bij de evaluatie onderzoeken we hoeveel vergunninghouders zelf in staat zijn in hun inkomen te voorzien en niet langer afhankelijk zijn van een uitkering. Op basis van de evaluatie en het aantal asielmigranten op dat moment wordt besloten over al dan niet voortzetten van de nieuwe aanpak in de tweede helft van 2018 e.v.

Het College van burgemeester en wethouders van Leiderdorp,
de secretaris, de burgemeester,

H. Romeijn

L.M. Driessen-Jansen

Bijlagen:

Memo 'Aanpak maatschappelijke participatie en integratie van vergunninghouders'
Raadsbesluit